הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תקכב תקכג תקכד

בְּשַׁבָּת. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ש״א סָעִיף ט״ו): **ב** (ד) [ב]אֵין יוֹצְאִין (ג) בְּכִסֵּא, אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה. [ג]וְאִישׁ (ה) שֶׁהָיוּ רַבִּים (ג) צְרִיכִים לוֹ, (ו) מֻתָּר, [ד]וּמוֹצִיאִין אוֹתוֹ (ז) עַל הַכָּתֵף אֲפִלּוּ בְּאַפְרִיון: **ג** [ה]מִי שֶׁנִּתְכַּוְּצוּ (פְּרוּשׁ, שֶׁנִּצְטְמְתוּ וְנַעֲשׂוּ קְצָרִים) גִּידֵי שׁוֹקָיו (ח) יָכוֹל לָצֵאת בְּמַקֵּל: **ד** (ט) [ו]אֵין מַנְהִיגִין בְּהֵמָה (ד) בְּמַקֵּל:

תקכג דִּינִים הַנּוֹהָגִין בִּבְהֵמוֹת בְּיוֹם טוֹב. וּבוֹ ד׳ סְעִיפִים:

א (א) * [א]מְסִירִים זְבוּבִים הַנִּתְלִים בִּבְהֵמָה, אַף עַל פִּי (ב) שֶׁהֵן עוֹשִׂין חַבּוּרָה: **ב** [ב]אֵין מְגָרְדִין בְּהֵמָה (ג) בְּמִגְרֶדֶת בְּיוֹם טוֹב, * מִפְּנֵי שֶׁמַּשָּׁרֶת שֵׂעָר: **ג** (ד) [ג]אֵין מְיַלְּדִין בְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב אֲבָל מְסַעֲדִין אוֹתָהּ, שֶׁאוֹחֵז בַּוָּלָד שֶׁלֹּא יִפֹּל לָאָרֶץ (ה) וְנוֹפֵחַ לוֹ בְּחָטְמוֹ וְנוֹתֵן לוֹ דֵּד לְתוֹךְ פִּיו: **ד** [ד]בְּהֵמָה שֶׁרְחָקָה וְלָדָהּ, מֻתָּר לְזַלֵּף (פְּרוּשׁ, לִשְׁפּךְ) מַי שִׁלְיָתָהּ (ו) עָלָיו וְלִתֵּן מְלֹא אֶגְרוֹף מֶלַח (ז) בְּרַחְמָהּ כְּדֵי שֶׁתִּרָּחֵם עָלָיו, אֲבָל (ח) הַטְמָאָה אָסוּר לַעֲשׂוֹת לָהּ כֵּן. הַגָּהָה: וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רמ״ו סָעִיף ג׳ בַּהַגָּהָה (ט) אִם אָדָם מְצַוֶּה עַל שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ בְּיוֹם טוֹב:

תקכד כַּמָּה דְּבָרִים הָאֲסוּרִים בְּיוֹם טוֹב. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א (א) [א]אֵין עוֹלִין עַל גַּב אִילָן, (ב) וְלֹא רוֹכְבִין עַל גַּב בְּהֵמָה, וְלֹא שָׁטִין עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וְלֹא מְסַפְּקִין

ב שם בְּבְרַיְיתָא
ג שם בְּגְמָרָא.
ד מַהָא דַּאֲמַרְמָר וּמָר זוּטְרָא שָׁם.
ה צִיְּינְתִּיו לְעֵיל בְּסִימָן (זה) [ש״א] (סי״ו). ו מִשְׁנָה שָׁם ל״ב (ע״ב) וּכְתָנָא קַמָּא.
א מִשְׁנָה בֵּיצָה כ״ג (ע״א) וּכְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה דְּאָמַר מְקֻרְדָּן וּכְפֵרוּשׁ רַמְבַּ״ם (פי״ה מ״ם פ״ב מ״ז) וְכֵן אִיתָא בְּצֵרוּף (ערך קרד״). **ב** פְּשׁוּט לְדַעַת הַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה מקרדין). **ג** מִשְׁנָה וּגְמָרָא שַׁבָּת קכ״ח (ע״ב). **ד** בְּרַיְיתָא וּגְמָרָא שָׁם. **א** מִשְׁנָה בֵּיצָה ל״ו (ע״ב).

בֵּאוּר הַגְּרָ״א בְּסִדּוּר הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ

בֵּאוּר הַלָּכָה

וְהוֹצָאָה לְיוֹם טוֹב. לְאַפּוּקֵי בְּשַׁבָּת אֲפִלּוּ חוֹלִין לָצְרוֹךְ אָסוּר בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁאָסְרוּ לָצֵאת בּוֹ חוֹלִין מִתַּכְשִׁיטֵי נָשִׁים. רַשׁ״ל (פ״ג סי׳ יד). וְעַיֵּן סִימָן ש״א סָעִיף י״ח:

ב (ג) **בְּכִסֵּא.** פָּרוּשׁ יוֹשֵׁב בְּכִסֵּא וְנוֹשְׂאִין אוֹתוֹ: (ג) **צְרִיכִים.** וְאוֹ מֻתָּר אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת כְּמוֹ לְעִנְיַן לַיְלָה לְיוֹם טוֹב. רַשׁ״ל (פ״ג סי׳ יד). וְעַיֵּן סִימָן ש״א סָעִיף י״ח:

הַרַשְׁבָּ״א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שם) דְּכָתַב גַּם שָׁם וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְקַע וְהָעִתְּקוֹתָיו בַּמִּשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ג׳ דְּלְפִי זֶה לָמָּה לֹא נָחֹשׁ גַּם שָׁם מִשּׁוּם שֶׁמָּא יִתְקַע. וְאוּלַי דִּלְפִי שֶׁאֵין לָהֶם רַק צִיר בְּאֶמְצַע אֵין מְצוּי שָׁם תְּקִיעָה וְעַל כֵּן לֹא חִיְּישִׁינַן לָזֶה אֲבָל בָּאֳמֶת אִם תָּקַע גַּם שָׁם הֲרֵי מְלָאכָה גְּמוּרָה, וּכְעֵין זֶה כָּתַב הָרַשְׁבָּ״א (שם שער ג סי׳ ג) גַּבֵּי מְנוֹרָה שֶׁל חֲלִילוֹת וְהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כתב הרמב״ם). וְכָתַב שָׁם בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ דְּאָה דְּמַחְמִרִינַן בְּשִׁישׁ לָהֶם צִיר מִן הַצַּד דְּוַקָּא אִם לְאַחַר חֲזָרָתָן יִהְיוּ רְפוּיִין וְאֵינָם רְפוּיִין, אֲבָל רְפוּיִין גְּמוּרִים מֻתָּר לְהַחְזִיר אַף בְּשַׁבָּת וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּיוֹם טוֹב וְהוּא שֶׁלֹּא יִתְקַע:

א * **מְסִירִים זְבוּבִים וְכוּ׳.** מִקּוֹר דִּין זֶה נוֹבַע מֵהַמִּשְׁנָה דַּף כ״ג (ע״א) מִקְּרִדְיָן וְכוּ׳. וְהִנֵּה בְּשִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (שם ד״ה אמר ר״נ) מְצָאתִי דְּבָר חָדָשׁ דְּמִשְׁנָה זוֹ אֶתְיָא רַק אֲלִיבָּא דְּרַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אֵין לְטָרֹחַ בְּשָׁבִיל בְּהֵמָה. וְהִנֵּה הָרַמְבַּ״ם וְהַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ עַל כָּרְחָךְ דִּלְא סְבִירָא לְהוּ דְּבָר זֶה שֶׁהֲרֵי הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק א׳ מֵהִלְכוֹת יוֹם טוֹב (ה״י-ג) וְכֵן הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ לְעֵיל בְּסִימָן תקי״ב (ס״ג) פָּסְקוּ כְּהַדְיָא כְּרַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי וַאֲפִלּוּ הָכִי פָּסְקוּ כָּאן לְהַתִּיר. וְנִרְאֶה דְּהַשַּׁעַם הוּא מִשּׁוּם דְּהָנֵי צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים עַל יְדֵי זְבוּבִים הַנּוֹשְׁכִים אוֹתָם. וְגַם מִן הַגְּמָרָא מוּכָח דִּלְא כְּהַשִּׁיטָה מְקֻבֶּצֶת הַנַּ״ל דְּאִם כֵּן לָמָּה לְהַגְּמָרָא לְדַחוֹק טַעַם הָאוֹסְרִים בְּקִרְצוּף גְּוָזָה אַשּׁוּ קְרוּד [דְּכָאֳמֶת זֶהוּ דָּחֹק, דְּגַם קְרוּד אֵינוֹ אָסוּר לְרַבִּי יְהוּדָה כִּי אִם מִדְּבָקָן לְפִי מַה שֶּׁכָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת בְּיוֹמָא דַּף ל״ד (ע״ב ד״ה הנ״מ) דְּדָבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְכַּוֵּן לְרַבִּי יְהוּדָה הוּא רַק דְּרַבָּנָן] לֵימָא דְּסְבִירָא לֵיהּ כְּרַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי:

ב * **מִפְּנֵי שֶׁמַּשָּׁרֶת שֵׂעָר.** בְּשִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (שם) אִיתָא דְּגַם בְּוַדַּאי יֵעָשֶׂה חַבּוּרָה עַל יְדֵי זֶה, וְכֵן מַשְׁמַע בְּפִסְקֵי תוֹסָפוֹת (פ״ב אות פח):

וְאַף שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן לָזֶה וְגַם לֹא נִיחָא לֵיהּ בִּתְלִישַׁת הַשֵּׂעָר, (ג) קַיְמָא לָן דְּהֵיכָא דְּפָסִיק רֵישָׁא אַף דְּלֹא נִיחָא לֵיהּ אָסוּר וְכַנַּ״ל בְּסִימָן ש״כ סָעִיף י״ח: **ג** (ד) **אֵין מְיַלְּדִין וְכוּ׳.** דְּהֵינוּ (ד) לְמִשּׁוּךְ מִן הָרֶחֶם, דְּאִיכָּא טִרְחָא יְתֵרָא. (ה) **וְנוֹפֵחַ לוֹ בְּחָטְמוֹ.** שָׁנִינוּ לְהַלָּן (שבת קכח:) סְתוּמִין לוֹ בְּרִירִין: **ד** (ו) **עָלָיו.** עַל הַוָּלָד, כְּדֵי שֶׁתִּתְרַחֵם עָלָיו וְתִזְכֹּר צַעַר לֵדָה וְתִרָּחֵם עָלָיו [שָׁם]: (ח) **הַטְמָאָה אָסוּר.** שֶׁאֵינָהּ מְקָרַבְתּוֹ לְעוֹלָם אַחַר שֶׁרְחָקַתּוּ [שָׁם]: (ט) **אִם אָדָם מְצַוֶּה וְכוּ׳.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תצ״ה סָעִיף קָטָן י״ד בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה:

א (א) **אֵין עוֹלִין בְּאִילָן.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן של״ו שָׁם מְבֹאָר פְּרָטֵי הַדִּין וְטַעֲמֵיהֶן: (ב) **וְלֹא רוֹכְבִין עַל גַּבֵּי בְּהֵמָה.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ש״ה

בֵּאוּר הַלָּכָה

(שם) דְּכָתַב גַּם שָׁם וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְקַע וְהָעִתְּקוֹתָיו בַּמִּשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ג׳ דְּלְפִי זֶה לָמָּה לֹא נָחֹשׁ גַּם שָׁם מִשּׁוּם שֶׁמָּא יִתְקַע. וְאוּלַי דִּלְפִי שֶׁאֵין לָהֶם רַק צִיר בְּאֶמְצַע אֵין מְצוּי שָׁם תְּקִיעָה וְעַל כֵּן לֹא חִיְּישִׁינַן לָזֶה אֲבָל בָּאֳמֶת אִם תָּקַע גַּם שָׁם הֲרֵי מְלָאכָה גְּמוּרָה, וּכְעֵין זֶה כָּתַב הָרַשְׁבָּ״א (שם שער ג סי׳ ג) גַּבֵּי מְנוֹרָה שֶׁל חֲלִילוֹת וְהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כתב הרמב״ם). וְכָתַב שָׁם בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ דְּאָה דְּמַחְמִרִינַן בְּשִׁישׁ לָהֶם צִיר מִן הַצַּד דְּוַקָּא אִם לְאַחַר חֲזָרָתָן יִהְיוּ רְפוּיִין וְאֵינָם רְפוּיִין, אֲבָל רְפוּיִין גְּמוּרִים מֻתָּר לְהַחְזִיר אַף בְּשַׁבָּת וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּיוֹם טוֹב וְהוּא שֶׁלֹּא יִתְקַע:

א * **מְסִירִים זְבוּבִים וְכוּ׳.** מִקּוֹר דִּין זֶה נוֹבַע מֵהַמִּשְׁנָה דַּף כ״ג (ע״א) מִקְּרִדְיָן וְכוּ׳. וְהִנֵּה בְּשִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (שם ד״ה אמר ר״נ) מְצָאתִי דְּבָר חָדָשׁ דְּמִשְׁנָה זוֹ אֶתְיָא רַק אֲלִיבָּא דְּרַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אֵין לְטָרֹחַ בְּשָׁבִיל בְּהֵמָה. וְהִנֵּה הָרַמְבַּ״ם וְהַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ עַל כָּרְחָךְ דִּלְא סְבִירָא לְהוּ דְּבָר זֶה שֶׁהֲרֵי הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק א׳ מֵהִלְכוֹת יוֹם טוֹב (ה״י-ג) וְכֵן הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ לְעֵיל בְּסִימָן תקי״ב (ס״ג) פָּסְקוּ כְּהַדְיָא כְּרַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי וַאֲפִלּוּ הָכִי פָּסְקוּ כָּאן לְהַתִּיר. וְנִרְאֶה דְּהַשַּׁעַם הוּא מִשּׁוּם דְּהָנֵי צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים עַל יְדֵי זְבוּבִים הַנּוֹשְׁכִים אוֹתָם. וְגַם מִן הַגְּמָרָא מוּכָח דִּלְא כְּהַשִּׁיטָה מְקֻבֶּצֶת הַנַּ״ל דְּאִם כֵּן לָמָּה לְהַגְּמָרָא לְדַחוֹק טַעַם הָאוֹסְרִים בְּקִרְצוּף גְּוָזָה אַשּׁוּ קְרוּד [דְּכָאֳמֶת זֶהוּ דָּחֹק, דְּגַם קְרוּד אֵינוֹ אָסוּר לְרַבִּי יְהוּדָה כִּי אִם מִדְּבָקָן לְפִי מַה שֶּׁכָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת בְּיוֹמָא דַּף ל״ד (ע״ב ד״ה הנ״מ) דְּדָבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְכַּוֵּן לְרַבִּי יְהוּדָה הוּא רַק דְּרַבָּנָן] לֵימָא דְּסְבִירָא לֵיהּ כְּרַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי:

ב * **מִפְּנֵי שֶׁמַּשָּׁרֶת שֵׂעָר.** בְּשִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (שם) אִיתָא דְּגַם בְּוַדַּאי יֵעָשֶׂה חַבּוּרָה עַל יְדֵי זֶה, וְכֵן מַשְׁמַע בְּפִסְקֵי תוֹסָפוֹת (פ״ב אות פח):

בֵּאוּר הַגְּרָ״א בְּסִדּוּר הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּסִימָן ש״א סָעִיף י״ז: **ב** (ד) **אֵין יוֹצְאִין בְּכִסֵּא.** שֶׁהָיָה דַּרְכָּם (ג) לְהוֹצִיא אֶת הַנִּכְבָּד בְּכִסֵּא, שֶׁהָיָה הוּא יוֹשֵׁב בְּקָתֶדְרָא וַאֲחֵרִים הָיוּ נוֹשְׂאִין אֶת הַקָּתֶדְרָא עַל כְּתֵפָם (ד) כְּדֵי שֶׁלֹּא יִדְחָקוּהוּ אֲנָשִׁים אוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִטַּנְּפוּ בְּגָדָיו. (ה) וְכָתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּדַוְקָא בְּכִסֵּא אָסוּר מִשּׁוּם דְּהוּא עֲבָדָא דְּחֹל אֲבָל אִם נוֹשְׂאוֹ עַל כְּתֵפָיו שֶׁלֹּא בְּכִסֵּא מֻתָּר: (ה) **שֶׁהָיוּ רַבִּים צְרִיכִים לוֹ.** לְבֵית הַמִּדְרָשׁ (ו) לְדַרְשָׁה: (ו) **מֻתָּר.** וַאֲפִלּוּ (ז) יָכוֹל לֵילֵךְ בְּרַגְלָיו מֻתָּר אִם יֵשׁ בָּזֶה אֵיזֶה צַעַר כְּגוֹן שֶׁלֹּא יִטַּנֵּף בְּגָדָיו אוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִדְחָקוּהוּ אֲנָשִׁים, וְכָל שֶׁכֵּן אִם הָיָה זָקֵן אוֹ טָרֵחַ הַהֲלִיכָה מַחֲמַת חֻלְשָׁתוֹ: (ז) **עַל הַכָּתֵף.** פָּרוּשׁ, אֲפִלּוּ עַל הַכָּתֵף שֶׁמְּשִׂים כָּל אֶחָד יָדוֹ עַל כָּתֵף חֲבֵרוֹ (ח) וְהַכִּסֵּא שֶׁהָאָדָם יוֹשֵׁב עָלָיו עַל זְרוֹעוֹתֵיהֶם, וְכָל שֶׁכֵּן אִם נוֹשְׂאִים הַכִּסֵּא בֵּין יְדֵיהֶם: **ג** (ח) **יָכוֹל לָצֵאת בְּמַקֵּל.** אֲפִלּוּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים, דְּנָחְשַׁב לוֹ (ט) כְּמִנְעָל כֵּיוָן שֶׁאֵין יָכוֹל לֵילֵךְ בִּלְתּוֹ: **ד** (ט) **אֵין מַנְהִיגִין בְּהֵמָה בְּמַקֵּל.** אֲפִלּוּ (י) אִזְמֶנָּה לְהַמַּקֵּל מֵאֶתְמוֹל לָכֵךְ דְּשׁוּב לֵית בֵּיהּ מִשּׁוּם מְקָצֶה אָסוּר, דְּמִחְזֵי כְּמַאן דְּאָזִיל לַשּׁוּק לְמָכְרָהּ:

א (א) **מְסִירִים זְבוּבִים וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּיָד אוֹ בְּמִגְרֶדֶת (ב) שֶׁל עֵץ שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן לָזֶה וְגַם לֹא נִיחָא לֵיהּ בִּתְלִישַׁת הַשֵּׂעָר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשֶׁל בַּרְזֶל וּכְדִלְקַמָּן (ס״ב): **(ב) שֶׁהֵן עוֹשִׂין חַבּוּרָה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (ג) שֶׁלִּפְעָמִים נַעֲשֶׂה חַבּוּרָה עַל יְדֵי זֶה כֵּיוָן שֶׁהוּא אֵינוֹ מִתְכַּוֵּן לָזֶה: **ב** (ג) **בְּמִגְרֶדֶת.** הַיְנוּ שֶׁל בַּרְזֶל שֶׁבְּוַדַּאי יִתְלֹשׁ שֵׂעָר עַל יְדֵי זֶה.

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (ג) רַשׁ״י (כה: ד״ה ואין): (ד) רַ״ן (יד. ד״ה ואין יוצא). **אוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפֹּל:** (ה) בֵּית יוֹסֵף (יד. ד״ה אין הסומא) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים. **וְאַפִּלּוּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים מֻתָּר לְשָׁאת בְּיוֹם טוֹב** כֵּיוָן דְּהוּא אֵרֶךְ קָצָת [הַגְּרַ״ז (ס״ג)], וְכֵן מוּכָח מִירוּשַׁלְמִי (פ״א ה״ז) שֶׁהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (שם): (ו) רַשׁ״י (שם ד״ה צריכין): (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וְטַ״ז (סק״ג) כְּדַעַת ר״ן (שם) וְרַשׁ״ל (שם), וְדִלְא כַּשּׁוּר: (ח) מְבֹאָר בַּפּוֹסְקִים. **וְאִם מֻתָּר לִשָּׂא כִּסֵּא בְּיוֹם טוֹב אַחַר אָדָם חָשׁוּב פֵּן יִצְטָרֵךְ לֵישֵׁב עָלָיו בַּהֲלִיכָתוֹ יֵשׁ דֵּעוֹת בֵּין הַפּוֹסְקִים עַיֵּן בְּטַ״ז** (סק״ד) **וּבַ״ח** (ס״א), **וְאִם רַבִּים צְרִיכִים לוֹ לְכַלֵּי עַלְמָא מֻתָּר:** **ג** (ט) הָרַא״שׁ (פ״ג סי׳ ה) שֶׁכָּתַב בְּסוֹף סִימָן ש״ג (ס״ק כג) עַיֵּן שָׁם: (י) כֵּן מְבֹאָר בַּפּוֹסְקִים: **ב** (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ג** (ז) רַמַּבַּ״ם (פי״ה מ״ג מהלכות שבת פי״ח מ״ג): (ט) רַשׁ״י (שבת קכח: ד״ה ונתפח):

ד (ט) דְּאִי לְאו הָכִי הַמַּקֵּל מַקָּצָה, דִּלְא נִתְּנוּ עֵצִים אֶלָּא לְהַסָּקָה וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם סִימָן תק״ב סָעִיף קָטָן י״א:

א (ג) **בְּמִגְרֶדֶת** פּוֹסֶקֶת (ד) בְּמִגְרֶדֶת שֶׁל בַּרְזֶל אוֹ שֶׁל עֵץ שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן לָזֶה וְגַם לֹא נִיחָא לֵיהּ בִּתְלִישַׁת הַשֵּׂעָר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשֶׁל בַּרְזֶל וּכְדִלְקַמָּן (ס״ב): **(ב) שֶׁהֵן עוֹשִׂין חַבּוּרָה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (ג) שֶׁלִּפְעָמִים נַעֲשֶׂה חַבּוּרָה עַל יְדֵי זֶה כֵּיוָן שֶׁהוּא אֵינוֹ מִתְכַּוֵּן לָזֶה: **ב** (ג) **בְּמִגְרֶדֶת.** הַיְנוּ שֶׁל בַּרְזֶל שֶׁבְּוַדַּאי יִתְלֹשׁ שֵׂעָר עַל יְדֵי זֶה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תקכד תקכה תקכו

לְהַכּוֹת כַּף עַל יָרֵךְ, וְלֹא מְטַפְּחִין לְהַכּוֹת כַּף עַל כַּף, וְלֹא מְרַקְּדִין, וְלֹא (א) דָּנִין, וְלֹא מְקַדְּשִׁין, וְלֹא כּוֹנְסִין, וְלֹא מְיַבְּמִין, וְלֹא מְגָרְשִׁין, וְלֹא חוֹלְצִין, וְלֹא מַקְדִּישִׁין, וְלֹא מַחֲרִימִין, (ג) וְלֹא מַפְרִישִׁין תְּרוּמָה וּמַעַשְׂרוֹת. הַגָּהּ: וְדִין פִּדְיוֹן הַבֵּן, כְּדִינוֹ בְּשַׁבָּת כָּךְ דִּינוֹ בְּיוֹם טוֹב, (ד) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן של״ט סָעִיף ד׳: ב [ב]שְׁכִיב מְרַע דְּתַקִּיף לֵיהּ עָלְמָא טוּבָא, שָׁרִי (ג) לְגָרֵשׁ אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת:

ב צִיַּנְתִּיו לְעֵיל סִימָן של״ט (ס״ד).

תקכה דִּין הַלְוָאָה בְּיוֹם טוֹב. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א (א) [א]הַלְוָאַת יוֹם טוֹב (ב) נִתְּנָה (א) לִתָּבַע בְּדִין (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ש״ז (ג) סָעִיף י״א): ב [ב]גַּבָּאֵי צְדָקָה (ד) גּוֹבִין מֵהַחֲצֵרוֹת בְּיוֹם טוֹב, אֲבָל (ה) לֹא יַכְרִיזוּ כְּדֶרֶךְ שֶׁמַּכְרִיזִין בְּחֹל אֶלָּא גּוֹבִין בְּצִנְעָא וְנוֹתְנִים לְתוֹךְ חֵיקָם, וּמְחַלְּקִים לְכָל שְׁכוּנָה וּשְׁכוּנָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ:

א גְּמָרָא שַׁבָּת קמ״ח (ע״ב) וּכְרַבָּה, טוּר בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (שם ד״ה רבה) וְכֵן פָּסַק רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ד׳ (הכ״ה). ב טוּר בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ם (שם הכ״ו) וְכָתַב הָרַב הַמַּגִּיד שֶׁהוּא יְרוּשַׁלְמִי וּבְרַיְיתָא בְּמַסֶּכֶת דְּמַאי (ירושלמי פ״ג ה״א, תוספתא פ״ג ה״כ).

תקכו דִּין מֵת בְּיוֹם טוֹב. וּבוֹ י״ב סְעִיפִים:

א [א]מֵת הַמֻּטָּל לְקָבְרוֹ, אִם הוּא בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן (א) (לֹא יִתְעַסְּקוּ בּוֹ (א) יִשְׂרָאֵל (ב) וַאֲפִלּוּ יַסְרִיחַ וְאִי אֶפְשָׁר בַּעֲמָמִין, (ג) אֲבָל) יִתְעַסְּקוּ בּוֹ (ג) [ב] עֲמָמִין [ב]אֲפִלּוּ מֵת בּוֹ בַּיּוֹם (ד) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ד״ש), (ה) * וַאֲפִלּוּ אִם

א מֵימְרָא דְּרָבָא בֵּיצָה ו׳ (ע״א). ב טוּר בְּשֵׁם אָבִיו הָרֹא״ש (פ״א סי׳ ה), וְכֵן כָּתַב הָרַ״ן (ג. ד״ה אמר) דַּאֲפִלּוּ מַר זוּטְרָא שָׁרִי אֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי, וְהָא דְּאָמַר וְהוּא דְּאִשְׁתַּהִי, קָאֵי אַיּוֹם טוֹב שֵׁנִי דְּמִתְעַסְּקִים בּוֹ יִשְׂרָאֵל.

בַּאֵר הֵיטֵב

א (א) דָּנִין. כָּתַב הַטּוּר וְכֻלָּן אִם עֲשָׂאָן בֵּין שׁוֹגְגִין בֵּין מְזִידִין מַה שֶּׁעָשׂוּ עָשׂוּי עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן טַ״ז (סק״א): ב (ג) לְגָרֵשׁ. פֵּרוּשׁ שֶׁהַגֵּט נִכְתַּב בְּעֶרֶב שַׁבָּת:

א (א) לִתָּבַע. כָּתַב מַהֲרַ״ם מִלּוּבְלִין הַתּוֹקֵעַ כַּפּוֹ לַחֲבֵרוֹ בְּיוֹם טוֹב לִפְחֹת לוֹ מֵחוֹבוֹ, דְּחַיָּב לְקַיֵּם דְּבָרָיו, וּפָשׁוּט הוּא וְאֵין רָאוּי לְקָנְסוֹ, עַיֵּן שָׁם סִימָן ע״ב:

א (א) יִשְׂרָאֵל. וְעַל יְדֵי קָרָאִים נָמֵי אָסוּר מִשּׁוּם ׳לִפְנֵי עִוֵּר׳. כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [ב] עֲמָמִין. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בִּשְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב׳ סִימָן כ״ו שֶׁמַּתִּיר לְטַהֵר הַמַּת וְאִי אֶפְשָׁר לְקָבְרוֹ כְּשֵׁשׁ חֲשֵׁשׁ שֶׁיַּסְרִיחַ, דְּלַהֲשִׁימוֹ בְּאָרוֹן הָוֵי כְּמִקְצָת קְבוּרָה עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּרַדְבַּ״ז חֵלֶק (ב׳) [א׳] סִימָן תק״ז שֶׁפָּסַק שֶׁהַטָּהֳרָה יִהְיֶה שֶׁיִּשְׂרָאֵל יַשְׁלִיךְ הַמַּיִם וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי יִרְחַץ, וּבַסּוֹף אַחַר שֶׁיְּסַלֵּק הָאֵינוֹ יְהוּדִי יָדוֹ יַשְׁלִיךְ הַיִּשְׂרָאֵל מַיִם עַל

(ג) עֲמָמִין. אִם צָרִיךְ לְהוֹלִיכוֹ לְעִיר אַחֶרֶת רָחוֹק מִמַּהֲלַךְ יוֹם אֶחָד וְיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

סָעִיף י״ח. וְיָתֵר דִּבְרֵי הַסִּימָן עַד סוֹפוֹ מְבֹאָר לְעֵיל בְּהִלְכוֹת שַׁבָּת בְּסִימָן של״ט סָעִיף א׳ עַד סָעִיף ה׳, עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה וּבֵאוּר הֲלָכָה טַעַם כָּל אֵלּוּ הַדְּבָרִים וּפְרָטֵיהֶן וְשַׁיָּךְ גַּם לְעִנְיַן יוֹם טוֹב: (ג) וְלֹא מַפְרִישִׁין תְּרוּמוֹת וּמַעַשְׂרוֹת. וְהוּא הַדִּין חַלָּה. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תק״ו סָעִיף ג׳ וד׳ שָׁם מְבֹאָר פְּרָטֵי הַדִּין: (ד) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן של״ט סָעִיף ד׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּשָׁם מְבֹאָר דִּבְדִיעֲבַד מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי:

א (א) הַלְוָאַת יוֹם טוֹב. הַיְנוּ (א) שֶׁהִקִּיף לוֹ הַחֶנְוָנִי מִינֵי מַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה: (ב) נִתְּנָה לִתָּבַע וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁנִּזְקָקִים לוֹ בְּבֵית דִּין אַחַר הַיּוֹם טוֹב אִם מְסָרֵב לִפְרֹעַ. (וְהָרְבוּתָא הוּא מִשּׁוּם דְּאִיכָּא מַאן דְּאָמַר בַּגְּמָרָא (שבת קמח:) דִּסְבִירָא לֵיהּ דִּבְדִין אֵינוֹ יָכוֹל לִתְבֹּעַ אֶלָּא בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ, דְּאִם יִהְיֶה נִתָּן לִתָּבַע אָתֵי לְמִכְתַּב, קָא מַשְׁמַע לָן דְּלֹא קַיְמָא לָן הָכִי אֶלָּא כְּאִידָךְ מַאן דְּאָמַר דְּאִם לֹא יָכוֹל לִתְבֹּעַ לֹא יִתֶּן לוֹ מִתְּחִלָּה וְיִמָּנַע עַל יְדֵי זֶה מִשִּׁמְחַת יוֹם טוֹב): (ג) סָעִיף י״א. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּשָׁם מְבֹאָר לְעִנְיַן שַׁבָּת דְּיִזָּהֵר מִלּוֹמַר לְשׁוֹן הַלְוָאָה (ג) אֶלָּא יֹאמַר תֶּן לִי, וְהוּא הַדִּין לְעִנְיַן יוֹם טוֹב. וְעַיֵּן שָׁם בַּהַגָּ״הּ וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה דְּכָל הַדִּינִים שַׁיָּךְ גַּם לְכָאן. וְכֵן מַה שֶּׁפָּסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דְּהַלְוָאַת יוֹם טוֹב נִתְּנָה לִתָּבַע (ג) הוּא הַדִּין דְּהַלְוָאַת שַׁבָּת נִתְּנָה אַחַר כָּךְ לִתָּבַע: ב (ד) גּוֹבִים וְכוּ׳. הַיְנוּ מִינֵי מַאֲכָל וּמַשְׁקֶה: (ה) לֹא יַכְרִיזוּ וְכוּ׳. דְּאַף דְּמֻתָּר לְהַכְרִיז עַל דְּבַר מִצְוָה כַּנַּ״ל בְּסִימָן ש״ו סָעִיף י״ב, (ד) שָׁאנֵי הָכָא דְּאֶפְשָׁר בְּצִנְעָא:

א (א) לֹא יִתְעַסְּקוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל. דְּאֵין (א) מִצְוָה שֶׁל קְבוּרָה דּוֹחָה עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה דְּיוֹם טוֹב. וְגַם עַל יְדֵי (ג) קָרָאִי״ם וַאֲפִלּוּ אִם נַעֲשֶׂה עוֹבֵד כּוֹכָבִים אָסוּר, דְּהָא יִשְׂרְאֵלִים הֵם וּמְצֻוִּים וְאִיכָּא מִשּׁוּם ׳לִפְנֵי עִוֵּר לֹא תִתֵּן מִכְשֹׁל׳ (ויקרא יט יד): (ב) וַאֲפִלּוּ יַסְרִיחַ. כְּגוֹן שֶׁמֻּנָּח מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב אוֹ שֶׁהוּא יְמוֹת הַחַמָּה. (ג) וַאֲפִלּוּ הָיָה יוֹם טוֹב רִאשׁוֹן עֶרֶב שַׁבָּת שֶׁעַד יוֹם רִאשׁוֹן אִי אֶפְשָׁר לְקָבְרוֹ, וּבְמָקוֹם שֶׁאֵין הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים מַנִּיחִים לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּיוֹם אֵידָם, שֶׁעַל כָּרְחָךְ יְהֵא מֻנָּח עַד יוֹם שֵׁנִי, אָסוּר גַּם כֵּן עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל: (ג) אֲבָל יִתְעַסְּקוּ בּוֹ עֲמָמִין. וְאִם חָל יוֹם טוֹב רִאשׁוֹן בְּעֶרֶב שַׁבָּת (ד) וּבֵית הַקְּבָרוֹת רָחוֹק מִן הָעִיר יוֹתֵר מִמַּהֲלַךְ יוֹם וְלֹא יַגִּיעוּ הָעַכּוּ״ם שָׁם עַד לְמָחָר בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, אָסוּר וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ג׳, אֶלָּא יִקְבְּרוּהוּ עַל יְדֵי עַכּוּ״ם בְּעִירוֹ וּלְאַחַר שַׁבָּת יוֹצִיאוּהוּ וְיוֹלִיכוּהוּ לְבֵית הַקְּבָרוֹת, אוֹ יַנִּיחוּהוּ בְּאָרוֹן וְיַחְמְרוּהוּ בַּחֵמָר וּבַזֶּפֶת עַל יְדֵי עַכּוּ״ם כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא רֵיחוֹ נוֹדֵף וּלְאַחַר שַׁבָּת יוֹצִיאוּהוּ וְיִקְבְּרוּהוּ: (ד) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ד״ש. לְעִנְיַן עֲבָדִים אִם מִתְעַסְּקִין עַל יְדֵיהֶם: (ה) וַאֲפִלּוּ אִם יְכוֹלִין לְהַשְׁהוֹתוֹ וְכוּ׳. עַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד״ה ואפילו):

בֵּאוּר הֲלָכָה

א * וַאֲפִלּוּ יְכוֹלִין לְהַשְׁהוֹתוֹ עַד לְמָחָר. הָרַב יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (פ״א סי׳ י) כָּתַב דִּבְמָקוֹם שֶׁאֵין מִנְהָג יֵשׁ לְהַחְמִיר וְלָחֹשׁ לְרַבְּוָותָא דְּלֹא שָׁרִי בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן אֲפִלּוּ עַל יְדֵי עֲמָמִין אֶלָּא אִם כֵּן בְּאִישְׁתַּהִי אוֹ שֶׁיְּהֵא צָרִיךְ לִשְׁהוֹת אוֹ מֵחֲמַת חֹם וְנִפּוּחַ, וְהוּא מִדִּבְרֵי אוֹר זָרוּעַ (ח״ב סי׳ שלא). וְכָתַב עוֹד דִּלְפִי סְבָרָא זוֹ בְּתִינוֹק מֵת אֲפִלּוּ בְּאִישְׁתַּהִי נָמֵי אֵין לְקָבְרוֹ בְּיוֹם רִאשׁוֹן עַל יְדֵי עֲמָמִין דִּבְשַׂר יֶלֶד אֵין מִתְקַלְקֵל כָּל כָּךְ מַהֵר, גַּם אֶפְשָׁר לְהַנִּיחוֹ בְּמַרְתֵּף קַר, גַּם אֵין שַׁיָּךְ גַּבֵּיהּ כָּל כָּךְ שֶׁהוּא מִתְבַּזֶּה בֵּין הַחַיִּים כְּמוֹ בְּמֵת גָּדוֹל עַיֵּן שָׁם, וְהָעְתִּיקוֹ בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד), וְכֵן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) הָעְתִּיק רֵאשִׁית דְּבָרָיו. וּפָשׁוּט הוּא דִּלְדִידָן דִּמְקִלִּינַן בְּמֵת גָּדוֹל אֲפִלּוּ בְּלֹא אִישְׁתַּהִי אִם כֵּן הוּא הַדִּין בְּמֵת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (א) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּפָשׁוּט: (ג) וְכֵן כָּתַב הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א): (ג) אֵלִיָּה רַבָּה (שם) וּמַלְבּוּשֵׁי יוֹם טוֹב (סק״ב): ב (ד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב):

א (א) עוֹלַת שַׁבָּת (סק״א) וְהַגְּרַ״ז (ס״א): (ג) אַחֲרוֹנִים: (ג) רִיבָ״ש (סי׳ תפז) וּכְפִי שֶׁהָעְתִּיקוּ הָעוֹלַת שַׁבָּת (סק״ג) וְהָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א), וְכֵן כַּוָּנַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״א) בִּדְבָרָיו, וּלְשׁוֹן מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בָּזֶה מְגֻמְגָּם קְצָת עַיֵּן שָׁם: (ד) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) בְּכַוָּנַת דִּבְרֵי הָרִיבָ״ש, וְכֵן הָעְתִּיק גַּם הָאֵלִיָּה רַבָּה (שם) לְדִין זֶה. וְעַיֵּן בְּרִיבָ״ש שֶׁדְּבָרָיו סְתוּמִים, וְהַיּוֹתֵר נִרְאֶה לְפָרֵשׁ בִּדְבָרָיו דְּאֵין הַקְּפִידָא דַּוְקָא בַּמָּה שֶׁהוּא רָחוֹק עַד כְּדֵי שֶׁלֹּא יַגִּיעוּ עַד שְׁקִיעָה, אֶלָּא כֹּל שֶׁהוּא רָחוֹק כָּל כָּךְ שֶׁאֵין הַיִּשְׂרָאֵל יָכוֹל לְלַוּוֹתוֹ וְיִצְטָרֵךְ לִסְמֹךְ רַק עַל הָעוֹבֵד כּוֹכָבִים לֹא יִתָּכֵן לַעֲשׂוֹת כֵּן דְּשָׁמָּא יִתְעַלֵּל בּוֹ וִינַוְּלוֹ אוֹ שֶׁלֹּא יִקְבְּרֶנּוּ וּכְהַאי גַּוְנָא, וּלְפִיכָךְ מוּטָב שֶׁיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בְּעִירוֹ עַל מְנָת לְפַנּוֹתוֹ אַחַר יוֹם טוֹב אוֹ לַהֲשִׁימוֹ בְּאָרוֹן. וְכֵן מָצָאתִי בְּתַשְׁבֵּ״ץ חֵלֶק א׳ סִימָן כ״ב שֶׁכָּתַב שָׁם וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, שֶׁהַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה רָאוּי לָנוּ לְדוּנוֹ כְּמוֹ שֶׁאִי אֶפְשָׁר בַּעֲמָמִין, שֶׁאִלּוּ הָיָה הַמֵּת עִמָּנוּ בָּעִיר הָיָה אֶפְשָׁר בַּעֲמָמִין שֶׁנַּעֲמֹד עֲלֵיהֶם עַד שֶׁיַּשְׁלִימוּ צְרָכָיו, אֲבָל אִם אֵינוֹ עִמָּנוּ בָּעִיר הָאֵיךְ נִסְמֹךְ עַל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שָׁוְא שֶׁיֹּאמְרוּ לָנוּ שֶׁיֵּלְכוּ לְקָבְרוֹ וְשָׁמָּא לֹא יִקְבְּרוּהוּ וְיִשָּׁאֵר מֻטָּל מִתְנַוֵּל בְּכָל שָׁעָה, זֶה לֹא עָלָה עַל דַּעַת שׁוּם אָדָם. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְדֹחֵק לְחַלֵּק דְּהָתָם אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא הָיָה רַק הַבְטָחָה אֲבָל הָכָא מָסְרוּ אוֹתוֹ לְיָדוֹ וּלְקָחוֹ אֶפְשָׁר דְּלֹא מָרַע נַפְשֵׁיהּ דְּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לָחֹשׁ שֶׁיְּנַוְּלוּ וְיִתְעַלְּלוּ בּוֹ בְּבִזָּיוֹן. מִיהוּ מִיּוֹרֶה דֵעָה סִימָן שצ״ט סָעִיף י״ד מַשְׁמַע דְּמוֹסְרִין הַמֵּת עַל יְדֵי עַכּוּ״ם, וְנִרְאֶה שֶׁהַכֹּל לְפִי הָעַכּוּ״ם:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah